

Roll No.

Total No. of Pages : 05

Total No. of Questions : 11

B.Sc. (IT) (2015 Batch) / BBA (2012 & Onwards Batches)
B.Com / BCA (2011 & Onward) / BRDM (2014 & Onwards) / Bachelor in
Service Industry Management (SIM) (2014 & Onwards) (Sem.-1)

HUMAN VALUES & PROFESSIONAL ETHICS

Subject Code : HVPE-101

Paper ID : [A1105]

Time : 3 Hrs.

Max. Marks : 60

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES :

1. SECTION-A contains objective type questions carrying TEN marks.
2. SECTION-B contains short answer type questions carrying TWENTY marks.
3. SECTION-C contains descriptive answer type questions carrying THIRTY marks.
4. Attempt ALL questions.

SECTION-A

1. Fill in the Blanks / True/False :

(a) ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ-ਪਰਖ ਸਹਿਜ ----- ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

सहज ----- के आधार पर प्रस्तावों की जाँच होती है ।

Verification of propositions takes place at the level of natural _____.

(b) ----- ਦਾ ਅਰਥ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੈ।

----- का मतलब है सभी के साथ संबंध का भाव होना।

_____ means the feeling of being related to all.

(c) ਸ਼ਰੀਰ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ----- ਦੀਆਂ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

शरीर की क्रियाएँ केवल ----- और निर्वाह करना ही होती हैं।

The body has the activities of _____ and fulfillment only.

(d) ਜੀਵ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਵੀ ਮੈਂ ਤੇ ਸ਼ਰੀਰ ਦਾ ----- ਹੈ।

जीव-अवस्था भी मैं और शरीर का ----- है।

The animal order is _____ of self and body too.

(e) ਸਰਬਾਂਗੀ ਵਿਵਸਥਾ ਮਾਨਵ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਹੋਣ ਨਾਲ-ਨਾਲ ----- ਵੀ ਹੈ।

समय प्रबंधन मानव-सहज होने के साथ-साथ ----- भी है।

Holistic management is human-friendly as well as _____.

(f) ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਲਈ ਜੋ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹਦੀ ਸਿਹਜ-ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

मूल्य-भाषा में जो भी प्रस्ताव दिया जाता है, उसका सहज स्वीकार होना आवश्यक है।

Whatever is presented as an input value education needs to be naturally acceptable.

(g) ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾਪੂਰਣ ਸਮਾਜ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਨਹੀਂ।

संगीतमय समाज के लिए परिवारों में समृद्ध की आवश्यकता नहीं है।

Prosperity in families is not desirable for any harmonious society.

(h) ਸ਼ਰੀਰ ਅਤੇ ਸਵੈ (ਮੈਂ) ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਸਮਾਹਿਕ ਹੈ।

मैं (स्वयं) और शरीर दोनों की ज़रूरतें सामयिक हैं।

The needs of the self and the body, both are temporary.

(i) ਮਾਨਵ ਵਿਚ ਸਹੀ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਰਬਭੌਮਿਕ ਮਾਨਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ।

मानव में सही समझ के बिना सार्वभौम मानवीय व्यवस्था की स्थापना संभव नहीं है।

Universal human order is not possible without right understanding in human beings.

(j) ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਇਕਾਇਆਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਹੈ।

प्रकृति, इकाइयों का समूह है।

The nature is collection of units.

SECTION-B

2. ਸਵੈ (ਮੈਂ) ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖੋ ।

मैं (स्वयं) की क्रियाओं को लिखो।

Write about activities of the self.

3. 'ਭੌਤਿਕ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀਮਿਤ ਅਤੇ ਵਕਤੀ ਹੈ।' ਇਸ ਕਥਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 2 ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸਹਿਤ ਕਰੋ।

‘सुविधाओं की आवश्यकता सीमित और सामयिक हैं’। कोई दो उदाहरण देकर इस वाक्य को समझाइए।

“The need for physical facilities is limited and temporary”. Explain the meaning of this statement with any two examples.

4. ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਮਾਨਵੀ ਉਦਮ ਦੇ ਪੰਜ ਆਯਾਮਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖੋ।

समाज में मानव के प्रयास के पांच आयामों को लिखें।

Write the five dimensions of human endeavour in society.

5. ਸਰਬਾਂਗੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਅਜੋਕੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਕੁਝ ਅਜਿਹੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਰਬਾਂਗੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ।

समग्र तकनीकी का क्या अर्थ है? आजकल प्रचलित कुछ तकनीकियों के बारे बताइए जो कि समग्र नहीं हैं।

What do you mean by a holistic technology? Mention some of the technologies prevalent today that are not holistic.

6. ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚੋਂ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਵੈ-ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।

अपनी जिंदगी का उदाहरण लेते हुए स्व-अध्ययन की प्रक्रिया को समझाइये।

Explain the process of self-exploration giving an example from your life.

SECTION-C

7. a) ਇਸ ਕੌਰਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚਾਰ, ਵਿਹਾਰ ਤੇ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਆਈਆਂ ਕਿਸੇ ਦੋ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਉ। ਇਹਨਾਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਣਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਉ?

इस पाठ्यक्रम के पश्चात् अपने विचार, अपने व्यवहार और अपने कार्य में आने वाले दो-दो परिवर्तन लिखिए। संक्षेप में बताइए कि ये परिवर्तन किस कारण से हुए हैं।

List down any two changes that you could see in your thought, your behaviour and your work after undergoing this course. Briefly explain what made those changes happen.

OR

- b) ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿਚ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧਿਤਾ ਤੇ ਪਰਸਪਰਪੂਰਕਤਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਹਰੇਕ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਉਦਾਹਰਣ ਸਹਿਤ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ ।

प्रकृति में आपसी संबंध और परस्पर पूरकता से आप क्या समझते हैं? हर एक अवस्था के उदाहरण देते हुए समझाइए।

What do you mean by interconnectedness and mutual fulfilment in nature? Explain with examples for each order.

8. a) ਸੰਜਮ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ। ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੂਲ ਕੀ ਹੈ। ਸੰਜਮ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

संयम और स्वास्थ्य का क्या अर्थ है? दोनों में से मौलिक क्या है? संयम के कार्यक्रम के बारे में विस्तार से लिखें।

Explain the meaning of *Sanyam* and *Swasthya*. Which is more basic between the two? Elaborate briefly on the programs of *Sanyam*.

OR

- b) ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿਚ ਚਾਰ ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ-ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਇਕ-ਦੂਸਰੇ ਉਪਰ ਨਿਰਭਰ ਅਤੇ ਪਰਸਪਰ ਪੂਰਕਤਾ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

प्रकृति में चार अवस्थाएँ कौन-कौन सी हैं ? ये किस प्रकार एक-दूसरे के ऊपर निर्भर और परस्परता में पूरक हैं ? बताएँ।

What are the four orders in nature? How are they inter-dependent and mutually fulfilling for each other? Explain.

9. a) ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਮਾਨਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਦਿਸ਼੍ਟੀ ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉ।

सार्वभौम मानवीय व्यवस्था की दृष्टि के बारे में संक्षेप में लिखें।

Briefly explain the vision for Universal Human Order.

OR

- b) ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਉਦਾਹਰਣ ਸਹਿਤ ਦੱਸੋ।

प्रकृति की चार अवस्थाओं के स्वभाव के बारे में उदाहरण सहित लिखें।

Describe the natural characteristics of the four orders of nature giving examples.

10. a) ਇਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਖੇਤੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿੰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਲਈ ਕੁਝ ਸੁਝਾਅ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ।

आपको अपने गाँव में प्राकृतिक खेती को लागू करना है। इसे करने के लिए आप अपने गाँव के प्रबंधन और प्रशासन के साथ मिल कर क्या-क्या कदम उठाएंगे, बताइए।

You need to implement natural farming in a village. Suggest the steps you would take with the village management and administration for implementation.

OR

- b) ਸਰਵਾਂਗੀ ਮਾਨਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਪੰਜ ਪਹਿਲੂ ਕਿਹੜੇ ਹਨ।

मानव लक्ष्य क्या है ? इसकी पूर्ति के लिए पांच आयाम कौन से हैं ?

What is comprehensive Human Goal? What are the five dimensions for realizing this comprehensive Human Goal?

11. a) ਸ਼ਰੀਰ, ਮੈਂ(ਸਵੈ) ਦੇ ਸਾਧਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਹੈ? ਮੈਂ ਦੀ ਸ਼ਰੀਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕੀ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰੀ ਹੈ? ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

कैसे, शरीर मैं (स्वयं) का एक साधन मात्र हैं? मैं की शरीर के प्रति क्या ज़िम्मेदारी है? समझाइए।

How is the Body an instrument of the self ? What is the responsibility of the self toward the Body? Explain.

OR

- b) ਸੁਨਯ ਵਿਚ ਇਕਾਇਆਂ ਦੀ ਸੰਪਰਿਕਤਤਾ ਬਾਰੇ ਸਾਰ ਕਰੋ।

इकाइयां, शून्य में संयुक्त हैं। संक्षेप में समझाइये।

Explain briefly the submergence of units in space.